

תוספתא

בין דאמר קין גדול עוני מנשא, מחל ליה קדשא בריה
הוא פלגו מעונשיה. בגין דגזר עליה בקדמיתא
ואמר ליה נע ונד תהיה בארץ והשתא אשתאר בנוד
בלחודי. קדא הוא דכתיב ויצא קין מלפני יי' וגו'.
כלומר דכד נפק מן קדם יי', הוה בגין למיהוי נד בארעא
ולא נע.

ועוד אמרו כד נפק קין מן קדם יי', אמר לו אדם ברי
מה אתעביד על דינך. אמר לו קין אבא כבר
אתפשרית דמחל לי קדשא בריה הוא בנוד בלחודי.
אמר לו היאך הוא. אמר לו בגין דתבית ואודית קמיה.
אמר אדם וכי דין הוא רב ותקיף חילא דתשובה ואנא
לא ידיעת. שרא לשבחא למריה ולאודאה ליה פתח
ואמר, (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת טוב להודות
ליי'. כלומר טוב לשבחא ולאתבא ולאודאה קמיה
קדשא בריה הוא. (עד כאן תוספתא)

ואמר רבי יצחק מההיא שענתא דקטיל קין
להבל, דאתפרש (ד"א אתפרש) אדם
מאתתיה. תרין רוחין נוקבין הוו אתיין
ומזדווגן עמיה, ואוליד רוחין ושדין דשאטן
בעלמא. ולא תקשי לך האי. דהא בר נש פד
איהו בחלמיה אתיין רוחין נוקבין וחייכן
עמיה ומתחממן מניה ואולידין לבתר. ואלין
אקרון נגעי בני אדם. ולא מתהפכן אלא
לדיוקני בני נשא. ולית לון שערין ברישא.
ועל דא כתיב בשלמה (שמואל ב ז) והוכחתיו
בשכט אנשים ובנגעי בני אדם. ואפילו כהאי
גוונא רוחין דכורין אתיין לנשי עלמא
ומתעברן מניהו ואולידן רוחין. וכלהון נגעי
בני אדם אקרון.

בתר מאה ותלתין שנין אתלבש אדם (דף נה)

תוספתא

בין שאמר קין גדול עוני
מנשא, מחל לו הקדוש ברוך
הוא חצי מענשו. משום שגזר
עליו בהתחלה ואמר לו נע ונד
תהיה בארץ, ועכשו נשאר בנוד
בלבדו. זהו שכתוב ויצא קין
מלפני ה' וגו'. כלומר, שכשנשא
מלפני ה' ה' היה בשביל להיות נד
בארץ ולא נע.

ועוד אמרו, כשנשא קין מלפני
ה', אמר לו אדם: בני, מה נעשה
על דינך? אמר לו קין: אבא,
כבר התפשרתי שמחל לי הקדוש
ברוך הוא בנוד בלבדו. אמר לו:
היאך הוא? אמר לו: משום
שחטאתי והודיתי לפניו. אמר
אדם: וכי זהו גדל וחזק כח
התשובה ואני לא ידעתי! והתחיל
לשבח לרבנו ולהודות
לו. פתח ואמר (תהלים צב) מזמור
שיר ליום השבת טוב להודות
לה'. כלומר, טוב לשבח ולשוב
ולהתודות לפני הקדוש ברוך
הוא. עד כאן התוספתא.

ואמר רבי יצחק, מאותה שעה
שברג קין את הבל, שנפרד (גפר)
אדם מאשתו, שתי רוחות נקבות
היו באות ומזדווגות עמו, והוליד
רוחות ושדים שמשוטטים
בעולם. וזה לא יקשה לך, שהרי
בן אדם פשהוה בחלומו, באות
רוחות נקבות וצוחקות עמו
ומתחממות ממנו ומולידות אחר
כה, ואלה נקראים נגעי בני אדם,
ולא מתהפכים אלא לדמיות בני
אדם, ואין להם שערות בראש.
ועל זה כתוב בשלמה (שמואל ב ז)

והוכחתיו בשכט אנשים ובנגעי
בני אדם. ואפלו כמו זה רוחות
זכרים באים לנשות העולם, והן
מתעברות מהם ומולידות רוחות.
אחר מאה ושלושים שנים התלבש אדם בקנאה והתחבר באשתו, והוליד בן וקרא שמו ש"ת.

סוד של סוף האותיות בקשרים חקוקים. רבי יהודה אמר, סוד של רוח שאובדת שמתלבשת בגוף (של הארץ) אחר בעולם, זהו שכתוב פי ש"ת לי אלהים זרע אחר תחת הבל.

ואמר רבי יהודה, כתוב ויולד בדמותו כצלמו, משמע שבנים אחרים לא היו (בדמותו כצלמו, ודבר זה הוא) בדמותו. וזה בדמותו כצלמו, בתקון הגוף ובתקון הנפש בדרך ישר. [ג"א ודבר זה הוא כמו שנאמר. ואמר רבי אבא משם רבי יוסא] כמו שאמר רבי שמעון משם רבי יבא הזקן, בנים אחרים בהתדבקות זממת הנחש, ואותו שרוכב עליו, שהוא סמא"ל היו, ולכן לא היה בדמות אדם. ואם תאמר, הרי אמרת שהכל היה מצד אחר - כך הוא! אבל שניהם לא היו בדמות שלמטה.

אמר [ל"ז] רבי יוסי, והרי כתוב והאדם ידע את חנה אשתו ותהר ותלד את קין, ולא [ד"א אמר לה כך הוא, אבל שניהם לא היו בדמותו, שלא] כתוב ויולד את קין. ואפילו בהכל לא כתוב ויולד, אלא ותוסף ללדת את אחיו את הבל. וזהו סוד הדבר. אבל בזה מה כתוב? ויולד בדמותו כצלמו.

רבי שמעון אמר, מאה ושלושים שנים נפרד אדם מאשתו, וכל אותם מאה ושלושים השנים היה מוליד רוחות ושדים בעולם בגלל אותו פח הזקמה שהיה שאוב בו. פיון שחסל ממנו אותה הזקמה, שב וקנא [שעבר] את אשתו והוליד בן. אז כתוב ויולד בדמותו כצלמו.

בא ראה, כל בן אדם שהולף לצד שמאל ומטמא את דרכיו, כל רוחות הטמאה מושף על עצמו, ורוח טמאה נדבקת בו ולא יזה

(ד"ט) בקינויָא ואתחבר באתתיה ואוליד בר וקרא שמייה ש"ת. רזא דסופא דאתוון בקיטרי גליפן. רבי יהודה אמר רזא דרוחא דאתאביד דאתלבש בגופא (דארעא) אחרא בעלמא הָדא הוא דכתיב פי ש"ת לי אלהים זרע אחר תחת הבל.

ואמר רבי יהודה כתיב ויולד בדמותו כצלמו משמע דבנין אתרנין לא הוו (בדמותו כצלמו ומלה דא הוא) בדיוקנא דיליה. ודא בדמותו כצלמו בתיקוונא דגופא ובתיקוונא דנפשא בארז מישר. (נ"א ומלה דא הוא כמה דאתמר. ואמר רבי אבא משמיה דרבי יוסא) כמה דאמר רבי שמעון משמיה דרב יבא כנין אתרנין באתדבקותא דזוהמא דנחש וההוא דרכיב ביה דאיהו סמאל הוו. ובגיגי כך לא הוה בדיוקנא דאדם. ואי תימא הא אמרת דהכל מסטרא אחרא הוה. הכי הוא. אבל תרווייהו לא הוו בדיוקנא דלתתא.

אמר (ד"א ליה) רבי יוסי והא כתיב והאדם ידע את חנה אשתו ותהר ותלד את קין.

ולא (ד"א אמר ליה הכי הוא. אבל תרווייהו לא הוו בדיוקניה. דלא) כתיב ויולד את קין. ואפילו בהכל לא כתיב ויולד אלא ותוסף ללדת את אחיו את הבל. ודא הוא רזא דמלה. אבל בהאי מה כתיב, ויולד בדמותו כצלמו.

רבי שמעון אמר מאה ותלתין שנין אתפרש אדם מאתתיה. וכל אנון מאה ותלתין שנין הוה אוליד רוחין ושדין בעלמא. בגין ההוא חילא דזוהמא דהוה שאיב ביה. פיון דחסיל מגייה ההוא זוהמא, תב וקני (דארעא) לאנתתיה ואוליד בר. כדין כתיב ויולד בדמותו כצלמו.

תא חזי, כל בר נש דאזיל לסטר שמאלא וסאיב ארחוי, כל רוחי